

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
posloppju (Bischofhof.)

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spr-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Volitev za okrajne zastope pa slovensko kmetsko ljudstvo.

Kmalu bodo nove volitve za okrajne zastope (Bezirksvertretungen). Priprave se marljivo delajo; treba je tedaj pomisliti, kaj je tukaj slovenskim rodoljubom storiti in kako ima kmetsko ljudstvo postopati, da mu bo volitev res na korist? Vsestranski odgovor ni lehek. Pri sv. Lenartu v slov. goicah na primer namislijo kmeti volitve popolnem se zdržati; ljutomerski rodoljubi pa si prizadevajo narodno večino v zastopu ohraniti itd. Da bi „Slov. Gosp.“ kolikor mogoče dobro ustregel vsem, se je njegov urednik s slovenskimi poslanci poprej o tej stvari pogovarjal. Vsled tega podaja sledeče svojim bralcem!

Sedaj je ravno 10 let od tega, kar smo dobili okrajne zastope. Nova naprava je hitro postala — nepovoljna, posebno kmetskim ljudem. Kajti že l. 1871 je 500 kmetskih srenj odposlalo prošnjo do deželnega zbora, naj okrajne zastope brž odpravi. V prošnji namreč beremo od besede do besede: „visoki deželni zbor! . . . zakaj da so se okrajni zastopi vpeljali, tega res ne umemo. Samo to vemo, da vsi okrajni zastopi na Štajerskem stanejo blizu 100.000 fl. na leto. Ceste niso prej slabše bile, ko so sedaj, okrajne doklade (Bezirksumlagen) so pa sedaj visoke, kakor prej nikdar bile niso. Prosimo tedaj, da se okrajni zastopi zopet odpravijo; vsaj so že tudi tako zastavljeni, da mi kmetje v njih vselej v manjšini ostanemo in le mestjani in tržani zapovedujejo. — Naj postava izreče, da je občinam na prosto voljo dano, za večje okrajne potrebe svobodno se med seboj zmeniti in združiti . . .“ Tako so sodili kmetje o okrajnih zastopih l. 1871 in mislimo, da nimajo uzroka drugače misliti in soditi l. 1876. Le prevdarimo!

Prvič okrajni zastopi so že itak čezmerne pisarije in število gospok pomnožili. Ljudje so iz prva mislili, da se bode število cesarskih uradnikov zmanjšalo, ker so se okrajni zastopi vpeljali in mnoge pisarije srenjam naložile. Ali hudo so se

zmotili. Število uradnikov se ni zmanjšalo, in pisarije so se pomnožile. Namesto političnih gospok pri okrajnih sodnijah je minister Giskra l. 1868 osnoval velikanska okrajna glavarstva z dragimi komisarji. Zato se v liberalni dobi še več pisari, kakor poprej v absolutistični. Kajti sedaj pisarijo srenje, okrajni zastopi, okrajna glavarstva, notarji, deželni odbori in cesarske namestnije. Kdor je tedaj za zmanjšanje pisarij in uradov, ta je vsak za odstranjenje okrajnih zastopov.

Drugič opravila okrajnih zastopov so takošna, da jih celo lahko druge gosposke opravljajo. Glayna jihova skrb so: ceste, nič kakor ceste. Leta 1867 so jim okrajni sodniki izročili okrajne račune, pisma in — ceste. Ali skrb za okrajne ceste še sedaj ni večja, ni boljša, pač pa precej bolj — draga. To nam pričajo vedno razstoče okrajne naklade. Sicer je v postavi mnogo paragrafov, ki odkazujejo okrajnim zastopom skrb za deželno kulturo, za šub, za zdravstvo, za nadzovanje srenj, za uboge in sirote, za šolo itd. Tudi deželni zbor jim nalaga čedalje več skrbi, na primer: za pokončanje hroščev in kebrov, za ptice, za bike itd. Nekateri zastopi so še si marsikaj naložili sami, na primer: premije za bike in žrebec, štipendije, plačevanje šolskih stroškov itd. Mariborski okrajni zastop je 300 fl. vrgel za nek shod vinorejcev meseca septembra v Mariboru. Izmed navedenih opravil so gotovo nekatera odveč, druga pripadajo srenjam, glavarstvom ali pa deželnemu odboru. Zato nam res ni jasno, zakaj bi še vzdrževali tako drage naprave, kakor so okrajni zastopi! Nekateri nalagajo že po 51% okrajne naklade. Vrh tega pa še so naši okrajni zastopi prave trdnjave nemčurstva. Temu je kriv

Tretjič napačni volilni red. Vse volilno prebivalstvo je razdeljeno na 4 vrste, namreč 1.) so velikoposestniki, ki plačujejo najmanj 60 fl. direktne dače, 2) obrtniki in trgovci, ki plačujejo 60 gld. direktne dače, 3) mestjani in tržani, 4) kmetski ljudje. Med te 4 vrste volivcev se razdeli število zastopnikov enakomerno. Postavimo v Mariborski zastop voli 325 velikih posestnikov 10 za-

stopnikov, potem pošljejo večji trgovci in obrtniki, ki so tudi iz mesta, 10 zastopnikov; potem mestjani tudi 10 in naposled kmetje 10 zastopnikov. Okrajni zastop potrebuje denarjev in nalaga okrajne dače ali naklade. Zato bi prav bilo, če bi vse 4 zgoraj omenjene vrste prebivalcev jednako svoto vplačevale za okrajne stroške. Ali ravno to se ne zgodi. Številke nam naj reč pojasnijo! Leta 1871 so veliki posestniki plačali 27.591 fl., veliki trgovci in obrtniki 11.580 gld. mestjani 28.179 fl. kmetje pa 143.544 fl. tedaj celih 76.000 fl. več, kakor vse tri prve vrste volilcev skupaj, t. j. kmetske ljudi zadene več kakor polovica vseh okrajnih stroškov, ker se ti kot procenti na direktno dačo naračunijo, v zastopu pa imajo samo $\frac{1}{4}$ vseh glasov odmerjenih. Tako je v Mariboru, drugod je še slabše, kder je n. pr. v okraju samo kak tržič z bornimi črevljarji, evarji, lončarji, potem s par krčmarji, mesarji in kramarji, ki v primeri do kmetskih ljudi le malo plačujejo, v okrajnem zastopu pa zapovedujejo tako, da resnično manjšina večini okrajne naklade nalaga!

Kmetski ljudje, posebno pa še naši Slovenci, imajo tedaj mnogo in tehtnih uzrokov, da se skušajo takih okrajnih zastopov znebiti. Vendar postopati se mora tukaj, kakor sploh v političnih zadevah, po postavni poti. Postavna in sedaj, kakor se sam dozdeva, tukaj najbolj zdatna pot pa je, da pojdejo volit vsi in tako rešijo, kar se rešiti da; zlasti, da se ohrani ali pridobi narodna večina, kder je to mogoče! Te večine zamorejo potem deželnemu zboru precej trdno dopovedati željo ljudi, da se naj okrajni zastopi ali popolnem odpravijo ali na korist tistih predrugačijo, kateri največ k dokladam doplačujejo.

Teh misli so vsi slovenski poslanci!

Ondi pa, kder večine dobiti ne moremo, poskusimo vsaj nekoliko čvrstih narodnih mož v okrajni zastop spraviti, ki bode drugim potem vsaj na prste gledali!

Najbolj pa bi se naj kmetski ljudje varovali voliti take zastopnike, od katerih je znano, da z mestnimi in tržkimi liberalci in nemškutarji drže in vlečejo!

Gospodarske stvari.

Kumare, murke, krastavci (*Cucumis sativus*.)

M. Kumare so sploh znana zelenjava. Navadno se rabijo kot salata, ali kisle na jesihu ali pa tudi kuhane kot okusna prikuha. Kumar je veliko sort, ki so si sicer več ali manj podobne, vendar se pa ali po bolj rani ali kasnej zrelosti, po razni velikosti ali pa po večji ali manjši oskurnosti med seboj razlikujejo in odlikujejo. Najnavadnejše sorte so: *a)* Kumara grozdovka ima drobnejši plod, kakor druge sorte; plodi stojé grozdoma in so rano zreli. Najbolje služi za vlaganje v jesih in se le bolj za

rano prikuho v gnojnih gredah sadi. Celo v toplem hramu se da v velikih loncih izrediti. *b)* Drobna rana kumara. Vzreja se v gnojnih gredah, rano zori in daje precej obilen pridelek. *c)* Velika pozna kumara. Je naj boljša za sejanje na prostem zemljišču, je rodovitna, zori nekoliko kasno in je med vsemi najbolj razširjena. *d)* Kumara kačevka. Plod je prav velik, dolg, pozno zori in ima malo zrnja. Ta kumara se bolj redko sadi in je precej občutljiva. Dostikrat pa se prejšnja sorta tudi tako imenuje. *e)* Ruska kumara mreževka, prav posebna, izvrstno lepo mrežasta kumara grozdovka, srednje velikosti in izredno velike rodovitnosti. Ta sorta je mnogo trdnejša od drugih in se posebno višjim in mrzlejším krajem prilaga. *f)* Ruska kumara grozdavka rano in obilno rodi in je posebno dobra za vlaganje v jesih. *g)* Kumara labudov vrat, nova sorta. Prav velika, včasih po tri črevlje in še več dolga. Se lahko ne izvrže in je izvrstnega okusa in velike trpežne rodovitnosti. *h)* Dolga zelena grška kumara valjarka, iz Aten doma, izredno rodovitna, mesnata in vse priporoče vredna sorta. Razun teh se v novejšem času še več drugih raznih sort vzreja, ki se bolj ali manj priporočajo, in izmed katerih se nekoje po dolgoti, druge po beli barvi, kakor kumara alabastrovka, odlikujejo.

Kumare hočejo redivno, rahlo in toplo zemljišče, ki nekoliko globoko leži in je dobro pognojeno. Ljubijo toploto, vlago in konjski gnoj bolj, kakor vse druge zelenjave. Odprta solčna vendar pa zavetna lega je prvi pogoj dobre rasti kumar. Od srede aprila do konca maja se kumare v prosto zemljo posajajo bodi si v brazdah ali več zrnj v jedno luknjo. Po prvem načinu se na 5 črevljev široki gredi brazde po črevelj globoko izkopljejo, z pregnjitim gnojem napolnijo in potem z rahlo prstjo nasujejo, palec vsaksebi se položi zrno in se na $\frac{1}{2}$ palca debelo z prstjo posuje. Po drugem načinu se po 2—3 palce narazen po črevelj globoke jame izkopljejo, z gnojem napolnijo in z rahlo prstjo nasujejo. V vsako jamo pride po 6—8 zrnj. Brž ko so rastlinice drugi ali tretji listek pognale, se nekoliko položé, pregosto stoječe populijo, ostale ogrebejo in prepuštijo daljemu razvitku. Ako suša nastopi, se morajo marljivo zalivati, pa ne po rastlinah samih, ampak le okoli njih. Lahko škropenje na listje ob toplih večerih hitro rast jako pospešuje. Mnogokrat se kumare tudi rano v gnojne grede sejejo in sicer meseca marca. Ko so do 3 listke pognale, se presadé v prosto zemljo, kjer jih je pa treba z povezuženimi lonci ali z steklenimi zvonci mraza varovati. Drugi način rane setve je pa ta, da se seme v jajčne lupine ali lonce posaja, kateri se v merno toplo izbo ali pa v gnojno gredo postavljajo. Rastlinam se mora marljivo in skrbno čistiti zrak dajati, dokler da se nekoliko obrastejo in slednjič v prosto zemljo posadé. Pri izposajanju

je pa dobro zraven rastlinic nekatera zrna v zemljo položiti, da se nadomestijo tiste, ki bi morda poginile. Nikdar pa ne boče setev kumar spodletela, ako se od sred aprila do sred maja vsakih 5—6 dni novo seme zaposaja. Če tudi prva setev po kaki uimi konec vzame, jo poznejša setev nadomesti. Za postranski pridelek se more poleg kumar še posejati salata glavatica, ker ta že doraste in se more porabiti dotle da kumare dora-
stejo. (Konec prih.)

Nove podkove.

M. Vsak, kdor ima konje na skrbi, bodi si lastnik ali kovač, bode z veseljem pozdravil iznajdbo, ki ne samo visokih stroškov za podkovanje konj znižuje, ampak tudi živino z boljšo in prikladnejšo robo preskrbuje. To je namreč narejanje konjskih podkov z posebnimi nastroji ali mašinami, kakoršnih izdeluje tovarnik ali fabrikant M. Sterle na Dunaju VIII. Piaristengasse Nr. 25. po načrtu nekega Laha Jožefa Mazzolenija v Milanu. —

Nastroji ali mašine so izumki prebrisane glave, vrh tega pa tako prosti, da vsakdo ž njimi lahko dela. Snov, iz ktere se podkove izdelujejo, je izvrstna in svojemu namenu popolnem primerna.

Po tem načrtu se za podkove ne jemlje navadno palično železo na štiri robe, kakoršnega navadne železarnice izdelujejo, ampak železne palice so navlašč za ta namen po napovedanih merah v posebni železarnici „izvaljane“ z narezami za podkovne žreblje, in na jedni strani pri gotovih podkovah na notranji strani nekoliko stisnjene. Tako priredjene železne palice za podkove so že same na sebi velik korak naprej. Da se iz tako priredjenih železnih palic podkove izdelajo, v to je treba trojnega stroja ali mašine. Najprej stroja, ki železne palice tako na kose razkrojuje, da je kos ravno za podkovo zadosti; potem stroja, ki urezan kos v podobo podkove skrivi, in slednjič stroja, ki potrebne luknjice v podkovo zavrta. Vrh teh strojev je še treba peči, v kateri se železo razbeljuje. Da je železo celo, ne razpokano, to se vidi na prerezkju in na površini posameznih podkov ali palic. Ako se palica ali podkova jedna ob drugej bije, je čist in jaren zvenk gotovo znamenje, da je železo dobro in izvrstno. Po tem takem je velik razloček med podkovami iz izvaljanega paličnega železa in pa med stisnjenimi ali prešanimi podkovami. Izvaljano palično železo se da hladno in razbeljeno kovati, kakor potreba nanese in ni celo nič krhko, kakor je železo pri prešanih podkovah. Zvunanja oblika v tovarni ali fabriki izdelanih podkov je zelo lična in na vse strani enakomerna. Kar se slednjič cene tiče, je prav nizka; giblje se za podkove med 13—43 krajcarji in se ravna po teži in sorti blaga.

Število brojev, velikosti in oblike, po katerih se podkove v tovarni izdelujejo je 14, in kakor

skušnja kaže to število zadostuje za navadnejše podobe konjskih kopit. Sicer se pa podkove izdeluje v vsaki poljubni podobi, meri in sorti, samo treba je mero dotičnega kopita v milimetrih ali pa papirnat izgled (mušter) ali pa tudi staro podkovo, ki je konju prav, tovarni poslati. Število lukenj za žreblje in cela naprava podkove je po najboljših skušnjah učenjakov določena. Gori imenovana tovarna ali fabrika dobiva palice za podkove iz najboljše železarnice, ki ima tudi patent na svoje izdelke. Izvrstna dobrot, lična podoba in nizka cena, so prednosti, po katerih se ti izdelki z pridom odlikujejo od drugih z prosto roko izdelanih. Obračamo toraj pozor konjskih gospodarjev in kovačev na tote podkove. Prvim se po njih znižujejo stroški za podkovanje, drugim pa povišujejo zaslužki pri manjšem delu in trudu.

Slovensko društvo za umno čebelarstvo obstaja že več let s sedežem v Ljubljani. Sedanji predsednik mu je č. g. J. Jerič, župnik v pokoju, ki tudi ureduje društveni list: Slovenska bečela (velja na leto 2 fl.), podpredsednik je g. Sovan, odborniki pa o. Salvator Pintar, župnik Jugovic in odvetnik dr. Ahačič. Letnina je 2 fl. Namen društva je: vpeljati in pospeševati delovanje s premakljivimi satniki po navodu Dzierzonovem s podukom in dejanjem. Kot pomoček služi sploh občenje udov med seboj, da se čebelarija čedalje bolj umno in koristno opravlja; potem izdajanje podučnih spisov, zlasti v društvenem listu; večkratni shodni poduki čebelarjev po raznih krajih in mestih, sklenjeni z razstavami in darili; naprava društvene zbirke podučnih spisov, knjig in čebelarskega orodja ter tudi bralnega društva; obdarovanje pridnih čebelarjev v spodbudo drugim; preskerbljevanje pripravnih panjev in drugega čebelarskega orodja, kolikor mogoče po nizki ceni; deljenje semen medunosnih rastlin; naprava izglednega čebelnjaka za poduk; izsrečkanje panjev in čebelarskega orodja; posredovanje prodaje čebel, medu, voska in izdelanih panjev; dajanje svetov in pojasnil na prašanje in prošnjo društvenih udov. Slov. Gospodar priporočuje nujno hvalevredno društvo z njegovim vrlo uredovanim listom vred vsem slovenskim čebelarjem na Štajerskem!

Sejmovi. 15. maja v Ponkvi in v Studenicah. 16. maja v Bizelju, v Vojniku in pri št. Ilu v slov. goricah, 19. maja pri sv. Lenartu v slov. goricah. 22. maja v Loki, v Rogacu in v Arvežu.

Dopisi.

Iz Mozirja. (Zarad Orožnovege spomineka) bil je 17. aprila shod dariteljev. Prišlo jih je okoli 20. Za predsednika zborovanju so si izvolili g. Andreja Cesarja in g. Jož. Lipolda za zapisnikarja. G. Lipold je potem poročal o denarstvenih zadevah ter naznanil, da mu je došlo

125 fl. in da je pri č. g. dekanu Potočniku shranjenih 26 fl. Potem se je razgovarjalo o predlogu g. Lipolda. Razgovarjanja so se udeležili gg. Goričar, Pirš, župnik Kalin in Lipold. Konečno bil je sprejet ta-le nasvet: spošтовatelji pokojnega pesnika in župnika Valentina Orožna, zbrani v Mozirju 17. aprila 1876 zaradi porabe za stavljenje spodobnega spomineka nabranega denarja sklenejo: spominek se ima v cerkveni zid pri sv. Francišku vzditati; ali pa tako, da je proti škodi po vremenu okovarjen, tedaj s posebnim obokom. Če le mogoče, se naj spominek v cerkveni predveži postavi in sicer na sredi jene stene. Spominek se mora izdelati iz marmorja in se imajo č. gg. kanonik Orožen, profesor dr. Gregorčič in profesor Janko Pajk v Mariboru naprositi, da v porazumljenju z g. Jož. Lipoldom v Mozirju s č. g. dekanom Potočnikom v Gornjemgradu za postavljenje spomineka s pristojnim napisom poskrbijo. Ob enem se naj omenjeni gospodje v Mariboru naprosijo, da blagovolijo do razkritja spominekovega prirediti brožurico (če mogoče s sliko) ki bo obsegala životopis rajnega pesnika, potem pesni in druge od njega zapuščene spise. Brožura se ima iz nabranega peneza tiskati dati. Gošpoda Lipold in Goričar prevzemeta razprodavanje brožure; skupljeni denar se ima za spominek porabiti. Omenjeni gospodje bi naj tudi poskrbeli, da se literarna zapuščina zbere in za slovenski narod ohrani. Zanašajoči se na domoljubje mariborskih gospodov se zaključijo, da se nabrani denarji 125 fl. g. kanoniku Orožnu pošljejo, ki jih ima za omenjeni namen obrniti; isto velja o denarjih pri č. g. dekanu Potočniku shranjenih. Odkritje ima slovesno biti. Ako brožura utegne več stati, kakor je nabranega denarja, se gg. Goričar in Lipold zavežeta, potrebni denar nabrati do 200 fl. Sploh se izdavanje brožure iskreno priporoča izvoljenim gospodom. Napis na plošči ima posebno tudi naglašati, da je rajnemu kot pesniku spominek postavil slovenski narod. Neizkazani darovniki še so g. Wžentek iz Moravskega 2 fl., Jož. in Ant. Turnšek v Mozirju 2 fl., Žiga Lajkauf 1 fl. in M. Blaž 20 kr. Navedeni sklep se je enoglasno sprejel in shod skončal. V Mozirju 17. aprila 1876. Andrej Cesar, Kalin, Urek, Jož. Lipold, Goričar, A. Turnšek, Blaž, Lajkauf, Pirš, Leban, Wžentek, Jož. Turnšek.

Iz Slov. Gradca. (Gora poknila. — Naredijeva fabrika). Prebivalci Kotljske vasi na znožju gore sv. Uršule — vas je že na Koroškem — imajo sem od bele sobote priložnost opazovati redko prikazen v naturi. Isti dan se je namreč št. Uršuljske sosedna gora po sredini več kakor 30 sežnjev na široko razcepila. Že več časa poprej se je v gori slišalo neko strašno ropotanje, tulenje in gromenje; naposled je skalovje razpoknilo, da se je daleč na okrog zemlja stresla. Pri tej priliki je bilo mnogo skal po več sežnjev kvišku vgnanih in ob enem se je iz odprtine vtil

potok črne grde vode, ki še sedaj ni celó odteklal. Tudi znotranje tulanje v gori se včasih ponavlja. Mnogo ljudi prihaja čudne prikazni gledat in ugiibat po jenihih uzrokih. Nekateri mislijo na vulkanske moči, drugi pa pravijo, da je letošnja preobilna snežnica podzemeljske votline in vodnjake preveč napolnila in si naposled silama iz ječe pot napravila; in to je najbolj verjetno. Kar se pa govori o desetem bratu, potem o starem prerokovanju, da bodo zaradi tega Kotlje vtonile, je vse prazna vera! — Pa tudi v Slov. Gradcu in Pamečah je od 21. — 25. aprila vse iznemirjeno bilo. Gostilničarji namreč niso hotli delavcem Naredijeve fabrike za izdelovanje trstnih stolov, več jesti dajati, ker že 3 mesece niso imeli s čem plačati; delavci pa tudi delati niso hotli več, ker že toliko časa niso dobili nobenega plačila. Srditost delavcev je postala tem večja, ker je ravnatelj fabrike in zastopnik firme Lob-ove v Frankfurtu na Nemškem, ki je fabriko v najem vzela, več dni preminol. Misli se je, da je kam na Prajzovsko peté odnesel za vselej, ker so ljudje zapazili, kako je vse fabriške pridelke marljivo in proti v Frankfurt odpošiljal. Kar je še ostalo, to ni toliko vredno, da bi se vsi dolgovi pokrili. Delavci so hodili od c. k. okrajnega glavarja do c. k. sodnije in zopet nazaj pomoči iskat. Na Markovo se nenadno pripeljal po pošti — ravnatelj. Razdraženosti delavcev ni mogoče popisati, ko jim je naznanil: da mu ni mogoče jim izplačati. Psovvanje in togotenje bilo je silno. Nagovarjal jih je, naj ga pustijo v mesto, da morebiti tam kaj denarjev dobi. Ali niso ga hotli iz pred oči pustiti; konečno se ženejo vsi z njim vred v mesto — na sodnijo, kder pa je bilo zapreto, ker so gospodje bili pri obedu. Sedaj se začne novo psovvanje. Med tem pride župan z žandarji in ukaže delavcem, naj se razidejo, sicer jih da zapreti. Ti mu pa odgovorijo, da hočejo najpoprej jesti imeti in da se zopet čisto nič ne strašijo. Konec vsemu je bil ta, da je ravnatelj delavcem razdelil delavne knjižice, v katerih je črno na bellem, kolikor ima vsak delavec dobiti. Ta papir, to je vse, kar imajo ubogi delavci sedaj namesto tisoč krvavo zasluženih goldinarjev! — Naš celi okraj je vesel, da je dobil g. Peharca, pravičnega nepristranskega moža, za okrajnega sodnika. Nekateri nemčurji se sicer kisló držé, kar pa jim radi privoščimo! Sicer pa bodemo te nemčurske griže, koje natančno poznamo, tako pred celim svetom razkrili, da si bodo oči in ušesa zatiskavali. To bodemo storili, če ne prenehajo s svojim krvovim rovanjem. Ali ne veste, da se politične stranke nimajo mešati v sodnijske zadeve? — Menda hočete — strankarske sodnije??

Od Marije snežnice na Velki. (Čujte, čujte!) „Blagostanje po deželi se nam krči, čedalje bolj. Nevarnost življenja in imetja se množi...“ tožil je v deželni zboru blagi zagovornik naših pravic g. Herman. Prežalostna resnica, in jeni dokaz

se najde tudi pri nas! Kmeti pri nakopičenem plačevanju ne morejo več shajati, zato prodavajo kos za kosom zemlje sami, ali pa pride davkar z žandarjem in ubogemu kmetu rubi imetje. Kako bridko je slišati, če otroci prosijo kruha, pa oče ali mati njim ga nimata vrezati . . . ! ali če stariši ne zmorejo 8 kr. da bi otroku šolarju mali katekizem kupili!? Od kod pa izvira tužna revšina? 1. Ljudje si mnogokrat nalagajo sami nepotrebne davke po dragem lišpu in potrati; postavimo: nek krčmar je pri nas v 2 mesecih prodal tabaka za 125 fl.; imamo pa 7 trafikantov; koliko je tedaj pri vseh in v celem letu nepotrebne škodljivega davka za tabak? 2. Gospodar je pijanec in zapravljivec igravec; po krčmah den za dnevom z desetaki meče okoli, doma pa mu vogli navskriž lezejo, in kder ni sejal, ne more tudi žeti. 3. Revšina je nasledek hudobije, kot kazen božja. Človek se obrača od Boga, zato mu Bog tudi svojo roko odteguje.

Da se „nevarnost življenja in imetja množi“ tudi pri nas, se vidi iz sledečega. Na vuzemsko nedeljo so fantje enega sicer malovrednega fantalina oklestili pri cerkvi, in gotovo bi mu rebra poravnali, če ga nebi hitre noge v cerkvo odnesle. Na vuzemski poudeljek pa je 7 hudobnežev fantalinov priklestilo k našej cerkvi iz sv. Anoške fare, rekoč: „Pri sv. Ani smo že napravili red (t. j. da nam pri cerkvi nihče več ne brani streljati) zdaj še ga moramo pri Novi cerkvi!“ in tik cerkve so streljali, da se je dim v cerkvo kadil, in so tako motili božjo službo! potem vsakokrat zopet šli v krčmo, kakih 20 stopinj od cerkve, pištol nabijati. Radi so streljali tudi ženskam pod noge, da je blato letelo po obleki, in otrokom tik mimo ušes! Kratko, prišli so nalašč, da bi napravili praskarijo, „da bi se čreva okoli cerkve motale!“ Eden hudobnežev je po kajhah preplazil več kakor kmetški junec pod jarmom; bil je 3 leta pri vojaki, ali ta čas le 5 mesecev na prostih nogah; samo pri Cmurečki okrajni sodnji je imel črez 12krat opraviti in se zagovarjati; veliki teden je prišel iz luknje, ker je lani v družbi z nekim drugim človekom 2 potujoča rokodelca brez vsega uzroka napadel in hudo sklal; in že ga čakajo nove tožbe! Med večernicami je eden celo č. g. župniku proti prsim nastavljal pištolo! . . . „Če tudi 16 žandarjev pride, se ne bojim nikogar: ne človeka, ne pekla, ne hudiča! sem pripravljen tukaj umreti. Prodajte mi grunt! . . . Če bi jaz bil tak gospod, kak' so oni, bi se daleč ognil take čudne prasice, kak' sem jaz — ne bi hotel nič opraviti imeti ž njo . . .!“ To so čudni gospodi . . . !

Ko onega korenjaka nekega dne žandarm pripelja pred c. k. okrajnega poglavarja v Radgono — ker na samo pismeno povabilo ni hotel priti — se nakloni pred poglavarjem in reče: „Gospod! lepo zahvalim! in če bi zopet kedaj radi z meno kaj govorili, naj le pošljejo totega gospoda k meni, ker jaz imam dosti sovražnikov,

in si ne upam daleč na pot!“ — Tako se norčujejo hudobneži z duhovno in posvetno gosposko, žalijo vsako pošteno srce, trosijo pohušanje, motijo celo božjo službo — ali se tedaj moremo čuditi, ako nam pravičnost božja da šibo okusiti?!

(Konec prihodnjic.)

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Kdor je bil 24. aprila v Celovcu, ta je imel priliko smejati se kislim obrazem naših liberalcev in dolgim nosovom naših že nekoliko plesnjivih ustavakov. Bila je isti den namreč volitva v mestni zastop, kder so do sedaj gospodarili sami prusački liberalci, urgermani in slovenski renegati. Toda volilci 3. razreda so se jihovega gospodarstva naveličali in izvolili može, ki so obljubili, da bodo enkrat v a r e n o, štedljivo začeli gospodariti. Liberalni kokoti, ki povsodi z mestnim denarjem prav za prav brskajo, so propadli. Izvoljeni so gg. Rieder s 94, Andrej Einspieler z 90, Flach s 80, Pamprl s 48 glasovi. General liberalnih ustavakov in veliki prijatelj kulturoborcev vitez žl. Jessernigg je komaj vlovil 7 revnih glasčkov. Ta volitev je liberalce po vsem Koroškem in zunaj razkačila, pa zastoj se jezijo. — Enako pobitje utegne liberalno stranko zadeti 27. maja pri obnem zboru Hüttenberškega-železninskega društva. Delničarji so namreč strašno razdraženi na opravišne svetovalce, ki baje liberalno t. j. slabo ali na kvar delničarjev gospodarijo. — Proti koncu aprila so se naše reke močno napele. Bela, Glajna in Drava so prestopile svoje pobežje in mnogo travnikov in njiv poplavile. Sedaj je voda zopet padla. Setve se kažejo povsodi lepe in obetajo obilo žetev, če jih še poprej kaka nesreča ne zadene. — V Celovcu je začel izhajati lutrovska list: „der österreichische (?) Protestant.“ — S 15. majem počenši odhaja vsaki den ob 7 uri 40 m. zvečer mešan vlak iz Belaka v Celovec, kar bo ljudem mnogo ugajalo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ministri dunajski in pa magjarski so se v sledečih točkah enkrat porazumili 1. colna in kupoijska zveza ostane še 10 let; 2. colni tarif se poviša pri zrnju, živini, vinu in tkaninah 3. vžitninski davek pri kuhanju žganja se polajša 4. col od izpeljanega cukra, žganja in piva se ima med obe državi razdeliti; tukaj bodo Magjari kakih 4—5 milijonov na boljšem, 5. bankovci se bodo delali na Dunaju pa tudi v Budapeštu. Prilično bomo več povedali o tem novem dvalizmu na 10 let. — Svitli cesar so pozvali avstrijske in magjarske poslance na 15. dan maja v Budapešt, da zborujejo o skupnih zadevah; ta zbor imenujejo časniki sploh: delegacije. — Na Dunaju je 3000 rokodelcev zborovalo in sklenolo osnovati društvo, katero bi naj rokodelce branilo zoper preveliko obdačenje in ki bi naj skrbelo za boljši red pri učencih rokodelstvenskih. No, ljudje so začeli čutiti, da ni bilo dobro stare cehe na nos

na vrat odpraviti, neomejeno svobodo povsod pridigovati in rokodelske učence po odpravi nedeljskih šol celo zanemarjati. — Katoliško-politična društva na nemškem Štajerskem, potem na Tirolskem in v G. Avstriji so začela marljivo delovati, povsod pride veliko število društvnikov večjidel jako izbranih govornikov poslušat. — Magjari se delajo, kakor da bi bili silno nezadovoljni z obravnavo svojih ministrov z dunajskimi, a v resnici so veseli, da so vsaj toliko dosegli in svojo vrhovno oblast na Ogerskem ohranili tako, kakor nemški, liberalni ustavoverci pri nas! Tudi kaj marljivo na Slavjane psujejo po svojih listih, posebno na Hrvate in Čebe; te imenujejo naravnost: tatinski narod. No, nič ne dene; kdor visoko leta, si včasih rad nizko vsede; tudi za ciganske Magjare pride plačilni den — novi Vilagos! — Donavsko oklepno ladjo „Maros“ so s kanoni orožali in se ž njo sedaj streljne vaje delajo pri Erczeny-ju niz Bude. Avstrijsko konjenišvo šteje 65,000 konjnikov.

Vnanje države. Ruske novine poročajo, da je Avstrija 6 vojnih oddelkov ali korov pod orožje pozvala in da bo do 15. maja 30.000 vojakov zbranih v Dalmaciji? Pruske novine pa vedno svetujejo Avstriji, naj udari na Turško in zasede Bosno in Hercegovino, za se ali za Turka, ali za Kristijane Slavjane? Tega pa nobena ne izpoveda. V Berlinu se je govorilo, da se bodo 13. maja ondi sošli 3 cesarji ruski, pruski in avstrijski in jihovi ministri knez Gorčakov, knez Bismark in grof Andrassy. Toda naš svitli cesar ostanejo doma in le minister Andrassy je namenjen iti v Berlin. Mnogo ljudi se boji iz tega potovanja — ali nepotovanja, ker se Andrassy bolen dela — vojske. Čudno vsaj je to, da so ravno sedaj Francozi začeli Prusom dobrikati se, nam pa zobe kazati. Tudi Angleži in Lahi nam niso prijazni; sploh vnanje zadeve naše mile Avstrije se kažejo strašno — nevarne. Če se Prajzom posreči zavolj Turkov nas spreiti z Rusom, potem nevemo, kaj še nas čaka! Bog nas varuj!

Jugoslavjanska vojska. V Solunu, kder je nekdanj sv. Pavl pridgal in kder sta bila rojena sv. Ciril in Metod, so Turki hotli neko slavjansko bolgarsko deklico siloma poturčiti. Kristijani so pa branili. V tepežu, ki je nastal, so Turki ubili francoskega in pruskega konzula. Vsled tega hiti francosko, prusko, pa tudi rusko, laško, in naše brodoge v Solun Turkov krotit. — V Belemgradu je bistrourni Ristič, kojega se Magjari in Nemci kot besa bojé, postal minister. Muktarpaša je še od vstašev v Gačkem obkoljen. Sultan mu je poslal 3000 Arabov na pomoč! V Bosni so Turki veliko Kristijanov pobili z župnikom Protovičem vred. Blizo Livna stoji vstaš Golob s 5000 moži nasproti 15.000 Turkom. Turki streljajo s kroglijami, ki so prepovedane, namreč s takimi, ki v človeku razletijo in tako vsakega umorijo. To je uzrok, da je pri Gačkem padlo 600 vstašev.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XXXVII. Po gladki poti smo prišli do morišča s 3 studenci, kder so sv. Pavla ob glavo djali. Marljivi trapisti so sicer pusti kraj z raznimi rastlinami zasadili in v lep vrt spremenili. Vstopivšemu v cerkev stoji na desni strani altar, zraven njega pa steber, kateremu je bil sv. Pavl priklenjen, kedar so ga ob glavo devali. Od tam na levo so 3 studenci; o njih se pripoveduje sledeče. Odbita glava sv. Pavla je na zemljo padla ter je trikrat poskočila; pri vsakem poskoku je nastal izvirek čiste vode, ki ima v vsakem studencu različno gorkoto in okus. Vsled tega čudeža so se 3 vojaki, kateri so sv. Pavla na morišče spremljali, takoj pokristijanili, ki so poznej tudi storili mučeniško smrt. Ob enem je takrat prejelo 35 navzočih nevernikov sv. krst. Leta 1600 je ovo cerkvo kardinal Aldobrandini dal lepo obnoviti; tudi Pij IX. so jo ozalšali in na sredi cerkve marmornatim tlam vložiti ukazali mozajik podobe 4 letnih časov!

Sedaj sva se s tovarišem vrnila nazaj proti mestu ter obiskala prelepo baziliko sv. Pavla — s. Paolo fuori le mura. — Telo umorjenega sv. Pavla je njegova učenka sv. Lucina varčno pobrala in na svojem posestvu ob ostijaški cesti dostojno pokopala. Rano že je nad grobom sv. apostola bila pozidana lična kapelica. Cesar Konstantin jo je spremenil v prekrasno baziliko in da bi romarji laglje tje zabajali, je ukazal od mestnega zida naprej napraviti pokrito pot; streha je na močnih stebrih slonela. Blizo 1500 let je ovo svetišče stalo, leta 1823 v noči od 15—16. julija nam ga je nesreča vzela. Zanikerni delavci so ogenj vtorili, ki je nagloma celo baziliko pokončal. Toda v 31 letih se je pozidala sedanja nova cerkva nad grobom sv. Pavla. Papež Leon XII. so pričeli, Pij VIII. Gregor XVI. nadaljevali in Pij IX. l. 1854 skončali novi stav in ga slovesno blagoslovili obdani od 200 škofov, ki so se bili v Rimu zbrali zaradi proglašenja verske resnice čistega spočetja blažene Device Marije. Na svojem potovanju sem obiskal 89 cerkv, a ta se mi je izmed vseh zazdela — najlepša, najkrasniša. Tlak je iz brušenega marmorja in lesketa, kakor svetlo zrcalo, polzek je kakor led. Obok je krasno pozlačen, da se kar samega zlata blišči. Štiri vrste po dvajseterih stebrov iz brušenega granita delijo baziliko v 5 ladij. Nad stebri pod obokom se vrstijo mozajik — podobe vseh papežev, počenši s sv. Petrom. V prednjem oddelku se še vidijo stare slikarije, ki so silnemu ognju kljubovale. Vse krasote presega konfesijon ali grob sv. Pavla. Nad ostanki sv. apostola stoji papežev altar; nad altarjem pa se dviga gotiški obok krasnega dela. Okoli konfesijona gorijo neprenehoma sveče. Rakev s svetinjami sv. Pavla je tudi pri

požaru nepoškodovana ostala. Lanec, s katerim je bil sv. Pavl uklenjen, se vsako leto 25. jan. in 30. junija izpostavlja, vernikom v poljubovanje. Okna so gotiška, šipe barvane, vsaka ima podobo enega izmed sv. apostolov. Slike so tako mojstersko izdelane, da podobe za teboj gledajo, kamorkoli stopiš. V križevi kapeli, kder je tudi sv. Rešnje Telo, stoji na altarju božja martra, ki je nekdam k sv. Birgiti spregovorila. Pod razpelom je podoba Device Marije, pred katero so se l. 1541. sv. Ignacij Lojolan in pa jegovi tovariši Bogu in jegovej časti zaobljubili in sloviti red Jezuitov utemeljili. V samostanu tik cerkve stanujejo redovniki Benediktini, ki pa le po zimi tam prebivajo. Po letu se zavolj nezdravega zraka v močvirni okolici preselijo k sv. Kalistu na apijevi cesti. Teško sem se ločil od prekrasnega svetišča. Ali biti je moralo. Prišedši na stanovanje smo se hitro začeli pripravljati na odhod iz Rima. Po noči smo odrinoli v Neapol.

(Nastavek prihod.)

Smešničar 20. Neka laška pevkinja in plesalka je tako slovela, da je obiskala vse večja mesta v Evropi ter si tisoče in tisoče zaslužila. Na Dunaju so jej samo za jeden večer gosposki zijaki plačali 20.000 fl., da je pred njimi plesala in popevala. Postala je silno bogata. Ko je čez nekoliko let na smrt zbolela, je vse svoje premoženje sporočila nekej norišnici (Narrenhaus). V testament je zapisala besede: od norcev sem denarje prejela, norcem jih zopet oddam! —

Razne stvari.

(*Milostljivi naš knez in škof*) so v torek 9. maja s č. g. kanonikom Kosarjem po srečnem potovanju v Rim in po Laškem prišli domu.

(*Nek goljuf*) hodi duhovnikov nadlegovat ter je že nekatere opeharil s tem, da se sklicava na dekana Simoniča, ki mu je stric; kar je najbrž laž; večjidel prosi za denarje češ da je bil okraden ali da je denarje zgubil. Imé mu je Simonič in je baje črevljar. Posvežite mu!

(*V Brežicah*) je drvarju J. Tekaučiču v krčmi nek tat ukradel 186 fl. v bankovcih.

(*Krido*) je naredil trgovec Kieslinger v Mahrenbergu; upniki se naj oglasijo do 16. maja; upniki notarja Hercoga v Podčetrtku pa do 31. maja.

(*Polškavski župan*) Šalk je od sodnije obsojen v „Slov. Gospodarju“ dr. Radaja lepo ponižno za odpuščenje prositi. Do sedaj še tega ni storil!

(*Ogenj*) je pokončal štacuno M. Bolkovačevu pri sv. Lenartu. Zgorelo je blaga za 12.000 fl. in 467 gold. denarja. Zavarovalna svota znaša 10.000 fl. — Janu Ferku v Ertini so žage pogo-rele; škode je 2000 fl. Pogorel je tudi M. Miklauzin v Šoštanju; škode je 1000 fl., potem Neža Vrinove na Vranskem.

(*Govora g. Hermana*) nadaljevanje pride prihodnjič!

(3—7) letne žrebece štajerske kupuje ministerstvo za poljedelstvo do konca maja in sicer po deželni komisiji v Gradcu. (Landes-Comission für Pferdezucht in Gratz).

(*Martinu Ranerju*) v Pokošah je 2letni sinek v Devinskem potoku utonil.

(*Za zasluge v kmetijstvu*) je pohvalila štajerska kmetijska družba s častnimi diplomami gg. učitelje v Ptuju: Ferk, Robič, Kranjc, Kos in Schrei; s premijami v denarjih (10 gld. v sr.) pa je nadarila te-le gg. učitelje: Poljanca (v Brežicah), Hribernika (v Dobovi pri Brež.) in Jezer-nika v Rušah. „Sl. Učitelj“.

(*Nova slika*) 9 najslavnejših jugoslavjanskih junakov se dobiva za 1 fl. 50 kr. na Dunaju. Narisani so Petkovič, Ljubibratič, Zimonič, Boško-vič, Peko Pavlovič, Lazar Sočica, Perovič, Pecija in Kovačević. Slika je litografirana 90 cmt. dolga in 63 ctm. široka. Adresa: P. Jankovič. Wien III. Ungergasse Nr. 2.

(*Spremembe v Lavantinski škofiji*.) Čč. gg. župnika Anton Šerf in Štefan Trafela sta stopila v stalni pokoj; razpisani ste tedaj fari Vseh svetih in Selnice do 9. junija.

(*Farnega konkurza*) se je te dni vdeležilo 6 gospodov in sicer čč. gg. V. Geršak, A. Kocuvan, M. Lapuh, M. Plešnik, J. Sovič, J. Turin.

(*Dražbe*). 13. Al. Bračič v Žrjavcih (3). 15. maja Juri Sinko v Trnem 2300 fl., Jož. Jereb v Konjicah 1480 fl. (3), Juri Regoršek v Oplotnici (3). 16. maja Jož. Omrzel v Pleterju 632 fl. Fr. Cvetko v Bojsnem 2260 fl. Jož. Molan v Pohanci 802 fl. Fr. Šalk v Polskavi (2). 17. maja J. Er-javec v Gomili 6220 fl., Sim. Holdinar v Karčovi-ni 2340 fl., Juri Hercenjak v Herdni 4600 fl., Luk. Senesič v Stoprcah 530 fl. (3), Jož. Šešerko v Polensaku 1150 fl. (2), Marija Novak v Središču 250 fl., 18. maja Ana Urek v Starivasi 3150 fl. Štef. Rieser v Starivasi 9951 fl., Jož. Sanderly v Celju 25.860 fl. (2), Antonija Binder v Stattenbergu 4626 fl. 16. maja Blaž Jelen v Sedlašku 1690 fl. Jan. Sima pri Ptuju 24.000 fl. Jan. Urbas v Fürstu 1694 fl. (3), Jan. Hofbauer v Šmarji (2), An-ton Vrečko v Voletini (3), Jož. Stadler v Lesičnem 1078 fl. Jan. Turk v Varnici (3), Tomaž Fras pri sv. Benediktu, Fr. Knuplež v Gasteraji 1600 fl. Ant. Stipčič v Roginski gori (2).

Listič opravištva: G. J. Cig . . . na Sl. g. Mi smo Vam do zdaj redno „Sl. Gosp.“ pošiljali; poprašujte na pošti, kdo Vaše številke jemlje. Sicer pa Vam lista na vero ne moremo več pošiljati, če kmalu svojega dolga ne poravnate.

Loterijske številke:

V Trstu 6. maja 1876: 74 57 13 64 51.

V Lincu „ „ 53 1 19 48 36.

Prihodnje srečkanje: 20. maja 1876.

Najnovější kurzl na Dunaju.

Papirna renta 66.30 — Srebrna renta 70.50 — 1860-letno državno posojila 111.50 — Akcije narodne banke 874 — Kreditne akcije 139.10 — Napoleon 9.53 — Ces. kr. cekini 5.64 — Srebro 102.65

Peter Fritz,
 pasar, bronar in kovinar v Mariboru
 (poprej Karol Hesse)

priporočujem slavnemu občinstvu, zlasti pa častitej duhovščini, svojo dobro izbrano zalogo pa tudi novo izdelovanje vsakovrstnih reči iz bronu v vsakem poljubnem slogu v okusni podobi po najnižji ceni: altarjev, svetnikov pred podobami, svetilnic, kadihic, monštranc, ciborijev, kalihov, kanon-tablic, krožnikov, karfundele križcev itd.

Staro, nerabno cerkveno orodje in druge reči iz bronu, srebra, paklonja, medij rad popravim po najnižji ceni ter, ako se želi, tudi dobro pozlatim, posrebram, pobronam; tudi kupim ali zamenim staro srebro, bakro, med itd. z novimi rečmi iz iste kovine po prijaznem porazumljenju. Za dobro in trdno delo sem potok!

Služba organista in mežnarja.

ob enem je razpisana pri dekanijski cerkvi v Velikenedelji. Prosilci se naj oglasijo do 25. maja. Pismenim prošnjam se naj tudi priložijo spričevala o dosedanjem zadržanju prosilcev.

Velikanedelja 1. maja 1876.

2—3 **Cerkveno predstojništvo.**

Pravi
WILHELMOWI
 antiartritični antirevmatični
čaj za čiščenje krvi

(Čisti krv zoper protin in revmatizem.)
 je kot

spomladno zdravljenje

edino gotovo zdravilo krv čisteče sredstvo,

S privoljenjem
 c. k. dvorne
 pisarne vsled
 sklepa na Du-
 naji 7. dec.
 1858.

ker je od
 prvih medi-
 cinskih
 avtoritet
Evrope

Vsled Nj. Vel.
 Najvišjega po-
 velja zoper po-
 narejenje zava-
 rovano. Dunaj,
 28. marca 1871.

z najboljim uspehom upotrebljavano bilo.

Ta čaj čisti celi organizem; preišče, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega trupa in odvrne iz njega po nastranem upotrebljevanju vse nečiste za bolezen nabrane reči; tudi je učinek gotovo ustrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih žil in zastaranih trdovratnih boleznih, vedno gnoječih se ran, kakor vseh spušajev pri spolnih boleznih in po koži, mozolov po telesu ali licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden uspeh je imel ta čaj pri zagnetenji jeter in vranice, enako pri zlati žili, zlatenci, silnem bolenji po čutnicah, kitah in udih, potem pri tišanju v želodcu, vetrovih, zaporu, scavnih nadlogah, močenju, možkem oslavljenju, toku pri ženah.

Bolezni, kakor bramorji, žlezni otok, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je hladeče sredstvo, kir atzopi in žene scavnico. Celi kup spričeval, pripoznavalnih in pohvalnih pisem, ki se tirjane zastonj dopošiljajo, spričuje resničnost zgorej uvajenih razlogov.

Svarimo pred
 ponarejanjem.

Svarimo pred
 sleparijo.

Pravi Wil-
 helmowi anti-
 artritični anti-
 revmatični čaj
 za čiščenje krvi

se dobiva le
 iz prve med-
 narodne fabri-
 kacije Wilhel-
 movega anti-
 artritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v
 Neunkirchenu pri Dunaju ali v mojih po časnikih
 navedenih zalogah.

Zavitek, po 8 obrokov razdeljen,
 po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmow antiartritični antirevmatični čaj dobiva v Mariboru pri Alojziju Kvandestu, v Celju pri Fr. Raušerju in v Baumbahovi apoteki, v Mozirju pri Tribuc-u, v Podčetrtku pri Müllerju, v Slov. Bistrici pri Janezu Janošu, v Slov. Gradcu pri Kaligariču, v Ptujju pri Drag. Girodu, v Varazdinu pri dr. Hattlerju in v Ljubljani pri Lasniku, apotekarju.